

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 119, 113 – 128

Text: L 14, 1 – 6 *Jednou v sobotu vešel Ježíš do domu jednoho z předních farizeů, aby jedl u jeho stolu; a oni si na něj dávali pozor. Tu se před ním objevil nějaký člověk stížený vodnatelností. Ježíš se obrátil na zákoníky a farizeje a otázal se jich: "Je dovoleno v sobotu uzdravovat, nebo ne?" Oni však mlčeli. I dotkl se ho a uzdravil jej a propustil. Jim pak řekl: "Spadne-li někomu z vás syn nebo vůl do nádrže, nevytáhnete ho hned i v den sobotní?" Na to mu nedovedli dát odpověď.*

Když jsem studoval na fakultě, moji kolegové studenti položili jednomu přednášejícímu otázku na tělo: „Kým je pro vás Ježíš.“ Já osobně bych se nikdy takto přímo neodvážil docenta teologie zeptat, protože už od dětství jsem měl z cizích lidí strach. Dotázaný tenkrát odpověděl, že Ježíš je pro něj vzorem absolutně svobodného člověka. Mě to tehdy přišlo hrozně málo. Měl jsem naučeno, že Ježíš je přece Boží Syn, Spasitel a Pán. Ale dnes stále víc poznávám, že Ježíš i jen jako svobodný člověk je pro mě stále nedostižným vzorem. Třeba v tom, že se nebál lidí.

Takže i ten dnešní evangelijní příběh mě zajímá především z psychologického hlediska. Fascinuje mě, jak svobodně si Ježíš mezi lidmi počíná. Vidíme to hned v prvním verši: Jednou v sobotu vešel Ježíš do domu jednoho z předních farizeů, aby jedl u jeho stolu; a oni si na něj dávali pozor.

V té době už panovalo mezi Ježíšem a farizei zřetelné napětí. Ježíš už měl za sebou několik ostrých výstupů proti farizeům i zákoníkům. Teď už si na něj dávali pozor a činili mu nástrahy, aby jej mohli chytit za slovo a veřejně obžalovat. Já bych se v takové situaci stáhnul do sebe a těmto lidem bych se začal vyhýbat. Ne tak Ježíš. Přestože napětí houstne, on svobodně jde do domu jednoho z předních farizeů, aby jedl u jeho stolu.

Farizeové byli mezi židy velmi vážení. Byla to skupina lidí, kteří měli snahu žít přísně podle Božích přikázání. Lidé snažící se o přísnou zbožnost. Takoví snaživci. Díky tomu požívali autoritu a sklízeli u lidí obdiv. Kdo by si dovolil s nimi nesouhlasit? Ježíš ale návštěvou u předního farizea vstupuje na tenký led.

Společné stolování vyjadřuje sounáležitost, úctu a respekt. Společenská konverzace by v takové chvíli neměla být nijak kontroverzní. Hlavně neotvírat žádná ožehavá témata. Hlavně si to teď se svými hostiteli nerozházet. Tak by mi velela moje společenská etiketa a moje vychování. Říká se přece, že kdo chce s vlky býti, musí s nimi výti. Ježíš má teď příležitost ukázat farizeům, že je jejich člověk. Že je s nimi zajedno. Hlavně, aby tuto idylu nebo iluzi nic nenarušilo.

„Tu se před ním objevil nějaký člověk stížený vodnatelností.“ Nevíme, jak se tam objevil. Pro svou nemoc zřejmě nebyl účastníkem stolování. Buď se mu nějak podařilo proniknout do farizeova domu, anebo, a to je pravděpodobnější a zároveň zákeřnější možnost, přivedli ho tam sami farizeové, aby Ježíšovi nastražili léčku.

Pro vysvětlení: vodnatelnost je nahromadění tekutiny v dutině břišní a je-li akutní, je to život ohrožující stav, kdy je potřeba rychlého lékařského zákroku. V takové chvíli není na co čekat. Ale jestliže je zrovna den pracovního klidu, pak by bylo třeba navštívit pohotovost. Ovšem být v práci v den odpočinku, není to porušením Desatera Božích přikázání? Je dovoleno ve svátek uzdravovat, nebo ne? Nám v dnešní době připadá zmíněná otázka

možná zbytečná, ale v podstatě tu jde o zásadní dilema náboženské víry: Má přednost Bůh a poslušnost jeho přikázání nebo člověk a služba jemu? To je pro věřícího, který lpí na literě zákona, který má mít na prvním místě Boha, problematická volba.

Ježíš s tím však problém nemá. Pro něho je to uměle vytvořený problém. Láska k bližnímu a služba Bohu nemohou být nikdy v rozporu. Ježíš v tom má jasno. Nemocného je třeba ihned uzdravit. Ježíš si je vědom své moci a toho, že je schopen tomu chudákovi ulevit.

Ale jsou tu ještě farizeové, kteří by s tím nemuseli souhlasit. Nabízí se řešení, k němuž bych se asi uchýlil já, kdybych uměl uzdravovat. Vstal bych od stolu a řekl bych: „Přátelé, počkejte na mě, já se na chvíli vzdám.“ Pak bych vzal toho ubožáka stranou, tajně bych se ho dotknul, uzdravil jej a jakoby se nic nestalo, zase bych si sedl mezi stolovníky. Hlavně nevytahovat před farizeji otázku uzdravování a sobotních předpisů.

Ale Ježíš udělá přesný opak. Když uviděl nemocného, obrátil se na zákoníky a farizeje a otázal se jich: „Je dovoleno v sobotu uzdravovat, nebo ne?“ Nastává trapné ticho. Já v tu chvíli instinktivně lezu pod stůl. Nesnáším dusno ve vztazích a taky se bojím, že se Ježíš obrátí i na mne a bude chtít, abych se k tomu jako farář vyjádřil. Ale já zbaběle mlčím spolu s farizeji. Chci totiž být zadobře se všemi. Souhlasit s Ježíšem znamená ocitnout se v nelibosti u zbožných farizeů. Ale říci tváří v tvář akutně trpícímu, že není dovoleno jej uzdravit, to dokáže snad jen zdravotní pojišťovna!

Ježíš ale na odpověď nečekal, dotkl se ho, uzdravil jej a propustil. Teprve potom pokračoval v rozhovoru. Kdyby to udělal opačně, možná by už byla další diskuse o tomto případě bezpředmětná, protože by nemocný mezitím umřel. Proto Ježíš nejprve koná, a až poté vysvětluje a diskutuje.

„Spadne-li někomu z vás syn nebo vůl do nádrže, nevytáhnete ho hned i v den sobotní?“ Jinými slovy, jak by se vaše teologie proměnila, kdyby se vás to týkalo osobně? Kdyby šlo o vaše vlastní dítě? Kdyby vám syn spadl do studny, řekli byste mu, ať tam počká do pondělka, že dnes je neděle a vy musíte odpočívat? Copak byste mu nepomohli ihned, i kdybyste museli kvůli tomu volat třeba hasiče? Jasně, že byste jim hned volali, že syn šel kolem studny a pak tam, vůl, spadl!

Čteme, že na to mu nedovedli dát odpověď. Ve skutečnosti nechtěli, protože by mu museli přitakat. A na to byli příliš pyšní, než aby se toho odvážili.

My ale takoví nebudeme a dáme Ježíšovi za pravdu, i kdybychom si to měli s farizeji rozházet. Vždyť Ježíš nakonec žádný příkaz o sobotě neporušil. Naopak dokonale naplnil smysl dne odpočinku. Trpícímu bližnímu přinesl odpočínutí od jeho nemoci a bolesti. Takže já s Ježíšem vřele souhlasím. Ale nepráskněte to na mě...

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, prosíme, osvoboď nás, a to kdykoliv, abychom mohli zakusit opravdový odpočinek od svých starostí, nemocí, mindráků a strachů. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ve svých modlitbách se přimlouváme za lidi slabé, bojácné, úzkostné. Prosíme, abys v nich posílil důvěru v Boží moc. Prosíme lidi nemocné, kterým se nedostává včasné pomoci. Dej, ať ten, kdo může pomoci, svou pomoc nezadržuje. Prosíme za zdravotní péči, aby byla skutečně dostupná pro všechny. Přimlouváme se za ty, kteří mají v rukou moc, aby ji užívali ve prospěch všech lidí i příštích generací. Prosíme za tvou církev, aby místo věroučných sporů dala prostor tvému dílu mezi lidmi skrze moc tvého evangelia a Ducha svatého. Dej, ať svým působením lidi spojuje a nerozděluje.*